

KENDELSE AFSAGT AF DOMSTOLENS (ANDEN AFDELING)
DEN 1. JULI 1981¹

**DGV Deutsche Getreideverwertung
und Rheinische Kraftfutterwerke GmbH m.fl.
mod Det europæiske økonomiske Fællesskab**

Forenede sager 241, 242 og 246 til 249/78

I de forenede sager

241/78 DGV DEUTSCHE GETREIDEVERWERTUNG UND RHEINISCHE KRAFTFUTTERWERKE GMBH,

242/78 WERHAHN HANSAMÜHLE,

246/78 SPRL MASELIS FRÈRES,

247/78 CODRICO BV,

248/78 HANSA-LAGERHAUS STRÖH,

249/78 BV MEELFABRIEK WEERT,

sagsøgere,

mod

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE FÆLLESSKAB,

ved institutionerne:

1. Rådet for De europæiske Fællesskaber,
2. Kommissionen for De europæiske Fællesskaber,

sagsøgte,

angående fastsættelse af de godtgørelsesberettigede udgifter,

har

¹ — Processprog: Tysk.

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af afdelingsformanden P. Pescatore, dommerne O. Due og A. Chloros,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: A. Van Houtte

afsagt følgende

KENDELSE

Sagsfremstilling

1. Ved kendelse af 1. juli 1981 tilpligtes sagsøgte at afholde sagens omkostninger.
2. I sit skriftlige indlæg af 5. januar 1981 havde sagsøgerne anmodet Domstolen om at fastsætte, hvilke udgifter og honorarer til de advokater, som har repræsenteret sagsøgerne ved Domstolen, der kan godtgøres.
3. Sagsøgerne har rejst krav om, at de godtgørelsesbetannede udgifter fastsættes til:
Sag 241/78: 166 845,91 DM
Sag 242/78: 44 585,09 DM
Sag 246/78: 38 242,70 DM
Sag 247/78: 51 218,13 DM
Sag 248/78: 9 966,94 DM
Sag 249/78: 38 571,19 DM
4. Endvidere har sagsøgerne krævet disse beløb forhøjet med 10 % renter fra tidspunktet for indgivelsen af begæringen om fastsættelse af sagens omkostninger.
5. Sagsøgerne har beregnet disse beløb efter Bundesgebührenordnung für Rechtsanwälte (tariffen i Forbundsrepublikken Tyskland for advokathonorarer af 26. juli 1957 (BGBl. I, s. 907), i dennes affattelse af 20. august 1975 (BGBl. I, s. 2189).
6. Sagsøgerne har anført, at selv om Domstolen ser bort fra bestemmelserne i Bundesgebührenordnung, er de honorarudgifter, som kræves godtgjort, og som udgør mindre end 2 % af de i stævningen krævede beløb, i overensstemmelse med de af Domstolen opstillede betingelser vedrørende sagens betydning og vanskelighed samt sagsgenstandens størrelse. Bortset fra de mundtlige forhandlinger bør der ikke tages hensyn til, at sagsøgerne har været repræsenteret af de samme advokater.
7. Til støtte for kravet om morarenter har sagsøgerne henvist til § 104, stk. 1, i den tyske retsplejelov. Endvidere anfører de, at den part, som indgiver begæringen, ikke efter begæringens indgivelse har nogen indflydelse på fastsættelsen af

de godtgørelsesberettigede udgifter og følgelig ej heller på tidspunktet for deres udbetaling.

8. Kommissionen har rejst krav om, at Domstolen »ved en afgørelse om sagens omkostninger i henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2«, fastsætter de udgifter til advokatbistand, som de sagsøgte skal betale sagsøgerne, til 75 000 DM, hvortil kommer udgifter til post, telefon, telex samt rejseudgifterne til en advokat. Dette beløb omfatter også udgifterne i sag 250/78, hvis forening med de forelæggende sager blev ophævet ved Domstolens kendelse af 13. maj 1980, og i hvilken sagsøgeren har rejst krav om at få godtgjort 13 815,82 DM, samt udgifterne i sag 238/78 Ireks-Arkady, i hvilken sagsøgeren har krævet godtgjort et beløb på 34 232,88 DM.

9. Kommissionen har anført, at sagen ikke drejer sig om at fastsætte de honorarer, som parterne måtte være deres advokater skyldige, men om godtgørelse af de nødvendige udgifter, som en part har afholdt, og som påhviler den anden part, der er idømt sagens omkostninger.

Den anfører, at det krævede beløb i alle sagerne er blevet nedsat, hvorfor Kommissionen ikke kan være forpligtet til at bære alle udgifterne. Selv om sagerne utvivlsomt kan betragtes som særdeles vanskelige, må der tages hensyn til, at de omhandlede problemer allerede tidligere er blevet behandlet i de forenede sager 124/76 og 20/77, Moulins et Huileries de Pont-a-Mousson m.fl. mod ONIC, og i de forenede sager 117/76 og 16/77, Ruckdeschel m.fl. mod Hauptzollamt Hamburg-St. Annen, samt i sagen Diamalt mod Hauptzollamt Itzehoe (domme af 19. oktober 1977, Sml., s. 1795 og s. 1753) og endvidere behandlet i sag 90/78 Granaria mod Rådet og Kommissionen (dom af 28. marts 1979, Sml., s. 1081). Desuden er der ikke grundlag for at foretage en særlskilt opgørelse for hver enkelt sag, eftersom der er tale om enten forenede sager eller sager, som omhandler de samme juridiske problemer. Selv om hver sagsøger i disse sager kunne have valgt en anden rettergangsfuldmægtig, mener Kommissionen, at beregningen af de godtgørelsesberettigede udgifter bør foretages på grundlag af den faktisk foreliggende situation.

Grunde

- 1 Ifølge artikel 73, litra b) i Domstolens procesreglement »skal følgende udgifter godtgøres: ... nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling, især rejse- og opholdsudgifter og honorar til befuldmægtigede, rådgivere eller advokater«.
- 2 Som Kommissionen med rette har bemærket, er det ikke Domstolens opgave at fastsætte de honorarer, som parterne skal udrede til deres egne advokater, men at bestemme hvor stort beløb af disse, der kan søges godtgjort hos den

part, som idømmes sagens omkostninger. Følgelig skal Domstolen ikke tage hensyn til en national tarif for advokaters honorarer.

- 3 Da der ikke i fællesskabsretten findes bestemmelser om fastsættelse af sådanne honorarer, er Domstolen frit stillet ved sin vurdering af de foreliggende oplysninger, idet den dog skal tage hensyn til sagens genstand og karakter, dens betydning efter fællesskabsretten og dens sværhedsgrad, samt advokatens arbejdsbyrde i forbindelse med sagen og parternes økonomiske interesse i sagen.
- 4 I de foreliggende sager må der endvidere tages hensyn til, at alle sagerne omhandler de samme retlige problemer, at de blev forenet ved retsforhandlingerne, og at alle sagsøgerne har været repræsenteret ved de samme advokater. De godtgørelsesberettigede udgifter bør derfor i alle sagerne fastsættes til et samlet beløb, som sagsøgerne deler i forhold til de erstatningsbeløb, de hver især har fået tilkendt.
- 5 Under hensyn til de nye og væsentlige fællesskabsretlige spørgsmål, som disse sager har rejst samt til sagernes økonomiske betydning og advokaternes arbejdsbyrde i forbindelse hermed, fastsættes de godtgørelsesberettigede udgifter i den foreliggende sag til 100 000 DM, hvortil kommer udgifter til post, telefon, telex, fotokopier samt rejseudgifter. Under hensyn til sagernes betydning og antallet af sagsøgere findes det rimeligt at godtgøre rejseudgifterne til to advokater.
- 6 Domstolen har ved fastsættelsen af de godtgørelsesberettigede udgifter taget hensyn til alle omstændighederne i sagerne, som de forelå indtil fastsættelsestidspunktet, hvorfor sagsøgernes krav om morarenter fra indgivelsen af begæringen om fastsættelse af sagernes omkostninger ikke tages til følge.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLEN:

1. De udgifter, sagsøgte skal godtgøre, fastsættes til 100 000 DM, hvortil kommer udgifter til post, telefon, telex og rejse for to advokater.
2. De godtgørelsesberettigede udgifter deles mellem sagsøgerne i forhold til de erstatningsbeløb, der er tilkendt hver af dem.

Luxembourg, den 1. juli 1981.

A. Van Houtte
Justitssekretær

P. Pescatore
Formand for anden afdeling